

Připravenost škol na výuku dle revidovaného RVP

Srovnání v letech
2022 a 2023

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

<u>Shrnutí</u>	<u>4</u>
<u>Struktura souboru</u>	<u>5</u>
<u>Připravenost na rozvoj digitálních kompetencí</u>	<u>7</u>
<u>Potřeba podpory</u>	<u>9</u>
<u>Proces úpravy ŠVP</u>	<u>14</u>
<u>Potřeby škol</u>	<u>19</u>

Úvod

Tato zpráva je doplňujícím analytickým výstupem porovnávajícím výsledky dotazníkových šetření zjišťujících *Přípravenost škol na výuku dle revidovaného RVP z roku 2021* z let 2022 a 2023.

Cílem zprávy je porovnat výsledky dotazníkových šetření, která probíhala v letech 2022 a 2023. Pro zachycení posunu situace ve školách v jednotlivých tématech zpráva pracuje pouze s odpověďmi zástupců vedení škol, kteří se zúčastnili obou dotazníkových šetření, a zabývá se jen tématy a otázkami, které pro obě šetření byly společné.

Analytická zpráva je rozdělena do pěti kapitol: shrnutí, struktura souboru, potřeba podpory, proces úpravy ŠVP a potřeby škol.

Každá kapitola se tématu věnuje ze dvou pohledů. První pohled ukazuje srovnání odpovědí v letech 2022 a 2023 pro všechny školy, které se účastnily dotazníkového šetření v obou letech. Jelikož se počet škol, které v šetřeních v obou letech odpověděly na konkrétní otázky, liší, druhý pohled je věnován srovnání odpovědí škol, které na konkrétní otázky odpověděly v obou letech. Druhý pohled tak, za cenu nižšího počtu odpovědí, poskytuje jasnější pohled na vývoj situace. Druhý pohled je poskytnut jen u těch otázek, u kterých to dovoluje dostatečně vysoký počet odpovědí. Shrnutí na následující straně se týká pohledu prvního.

V jednotlivých otázkách i letech se liší celkový počet odpovědí, protože analýza je provedena na dokončených i nedokončených dotaznících. Počet odpovědí se s průchodem dotazníků postupně snižoval.

Shrnutí

Už v roce 2022 se skoro čtyři pětiny škol cítily připravené na rozvoj digitálních kompetencí žáků a v roce 2023 podíl takových škol narostl o 8 p. b.

Podporu v oblasti rozvíjení digitálních kompetencí žáků by školy potřebovaly, stejně jako v roce 2022, především pro učitele na prvním stupni. Meziročně se mírně zvýšila poptávka po podpoře pro druhostupňové učitele. [Poptávka po podpoře v jednotlivých předmětech na základní škole zůstala velmi podobná roku 2022.](#) Největší poptávka po podpoře je v českém jazyce, matematice, chemii a dějepise. Výraznější nárůst poptávky (o 11–15 p. b.) jsme zaznamenali u podpory k předmětům člověk a svět práce, výtvarná výchova, výchova ke zdraví a tělesná výchova. [Poptávka po podpoře v předmětech pro gymnázia se meziročně liší více.](#) Pokles (o 6–10 p. b.) sledujeme u poměrně populárních předmětů, jako je geografie, chemie a biologie. Poptávka naopak narostla u předmětu člověk a svět práce (o 18 p. b.) a u informatiky (o 12 p. b.). Data ke gymnáziím je však vzhledem k nízkému počtu odpovědí třeba vnímat pouze orientačně.

Jako nejjednodušší z činností spojených s přípravou na vyučování podle revidovaného ŠVP je v roce 2022 i 2023 hodnocena *shoda na výběru předmětů, u kterých se sníží časová dotace.* Jako nejnáročnější činnost je podle zástupců škol v obou letech hodnoceno *přepřepování školních učebních plánů.* Nárůst obtížnosti je meziročně vnímán u *shody na výběru předmětů, u kterých se sníží časová dotace.* Pokles obtížnosti je pak naopak vnímán u *získání informací a porozumění tomu, co by dle nového RVP měli žáci umět.*

Vnímání silné stránky škol se meziročně příliš neliší. Nejvíce škol v roce 2022 i 2023 jako svou silnou stránku vidí motivovanost učitelů informatiky (více než čtyři pětiny). Nejméně škol jako svou silnou stránku v obou analyzovaných letech vidí odbornou kvalifikovanost učitelů informatiky a zaměření školy na výuku informatiky. Nejvyšší nárůst nicméně zaznamenáváme právě u položky *naše škola byla již dříve zaměřena na výuku informatiky,* přičemž tento podílový nárůst byl pravděpodobně způsoben výrazným meziročním poklesem počtu odpovědí na tuto otázku. U ostatních položek je zaznamenaný nárůst či pokles pouze mírný (max. 4 p. b.).

Ani slabiny škol nejsou meziročně vnímány rozdílně. V roce 2022 i 2023 byl nejčastěji vnímanou slabinou, se kterou souhlasily více než tři pětiny škol, nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů informatiky. Nejméně často školy naopak vnímaly neshody při úpravách školních učebních plánů napříč pedagogickým sborem, s čímž v obou letech souhlasila méně než pětina škol.

Podporu NPI ČR pro revizi ŠVP a výuku dle nich v roce 2022 plánovalo nebo potřebovalo 59 % škol. V roce 2023 ale poklesla poptávka škol a podporu plánuje nebo potřebuje třetina škol. V roce 2022 i 2023 školy deklarovaly zejména potřebu vzdělávání učitelů a učitelek pro podporu v oblasti digitálních kompetencí a specializované vzdělávání pro učitele a učitelky informatiky. Meziročně se zvýšila poptávka po konzultacích k technickému vybavení školy a vzdělávání učitelů a učitelek pro podporu v oblasti digitálních kompetencí. Z hlediska formy podpory mají školy i nadále zájem především o [on-line vzdělávání v krátkém formátu](#) a [videomateriály s metodikami nebo inspiracemi do výuky.](#) Roste zájem o osobnosti, které jim předávají inspiraci a vzdělávání v kratších časových úsecích. Naopak klesá zájem o články s inspiracemi do výuky.

Struktura souboru

Struktura souboru

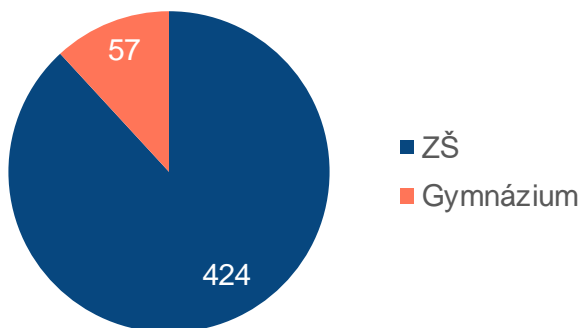
Analytická zpráva pracuje s odpověďmi celkem 476 zástupců vedení základních škol a gymnázií, kteří se zúčastnili dotazníkových šetření v roce 2022 i 2023. Z vybraných škol jich dotazník v roce 2022 úplně dokončilo o 36 více než v roce 2023.

i Za nedokončené dotazníky jsou považovány dotazníky, ve kterých se respondenti dostali přes úvodní část dotazníku, ale zároveň ne až na konec.

V následujících částech zprávy se pracuje s dokončenými a nedokončenými dotazníky s počáteční velikostí vzorku $N=476$, ze které se postupně snižuje.

V souboru je 57 zástupců gymnázií a 424 základních škol. Pokud zástupci působí zároveň na gymnáziu i základní škole, jsou započtení do obou kategorií. Těchto případů je však pouze minimální počet, 5.

Připravenost na rozvoj digitálních kompetencí žáků

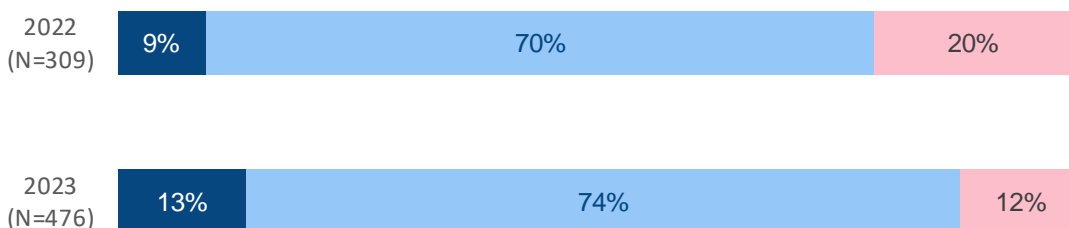
Nakolik je vaše škola připravena na rozvoj digitálních kompetencí žáků?

Jednou z otázek, které byly položeny v letech 2022 i 2023, byla otázka na připravenost učitelů rozvíjet digitální kompetence žáků. V případě této otázky byl zaznamenán **relativní meziroční nárůst zástupců škol, kteří hodnotili svůj pedagogický sbor jako zcela nebo spíše připravený**.

V roce 2022 takto odpovědělo celkem 79 % škol, přičemž v roce 2023 to bylo 87 % škol, tj. nárůst o 8 p. b.

Připravenost na rozvoj digitálních kompetencí žáků

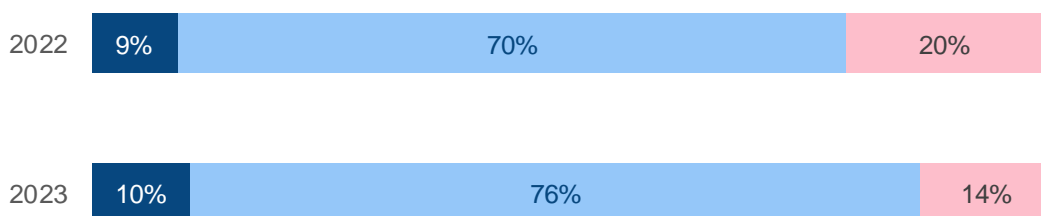
■ Zcela připravení ■ Spíše připravení ■ Spíše nepřipravení ■ Zcela nepřipravení

Pohled na školy, které na tuto otázku odpověděly v obou letech, nenabízí nijak výrazně odlišnou perspektivu. Podobně sledujeme meziroční nárůst zástupců škol, kteří hodnotí svůj pedagogický sbor jako **zcela nebo spíše připravený** o 7 p. b., přičemž narostl především podíl zástupců škol, kteří svůj pedagogický sbor hodnotí jako **spíše připravený** (o 6 p. b.).

Odpověděly v obou letech, N=309

■ Zcela připravení ■ Spíše připravení ■ Spíše nepřipravení ■ Zcela nepřipravení

Potřeba podpory

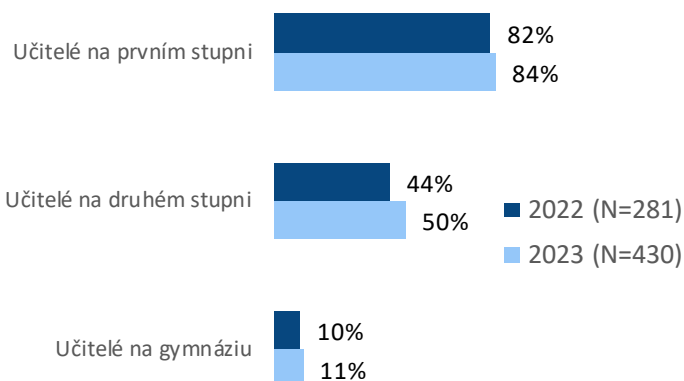

V jakých stupních by učitelé a učitelky potřebovali podporu v oblasti dovedností rozvoje digitálních kompetencí žáků?

Co se týká stupně vzdělávání, ve kterém by učitelé a učitelky potřebovali v souvislosti s rozvojem digitálních kompetencí žáků podporu, **napříč lety nelze identifikovat velké rozdíly.**

Stále dominuje poptávka po podpoře pro první stupeň základní školy.

Malý nárůst poptávky lze identifikovat u podpory pro druhostupňové učitele, v roce 2022 ji poptávalo 44 % škol a v roce 2023 50 %, tj. nárůst o 6 p. b.

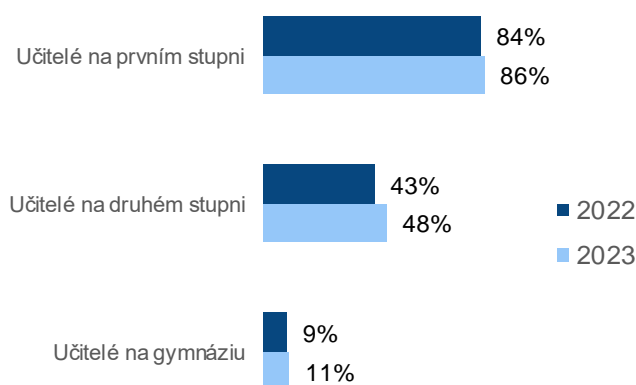

Do relativně menší poptávky od gymnázií se promítá menší počet gymnázií oproti ZŠ ve vzorku

Odpověděly v obou letech, N=265

Pokud se zaměříme pouze na školy, které na tuto otázku odpověděly v obou letech, nabízí se nám podobný pohled.

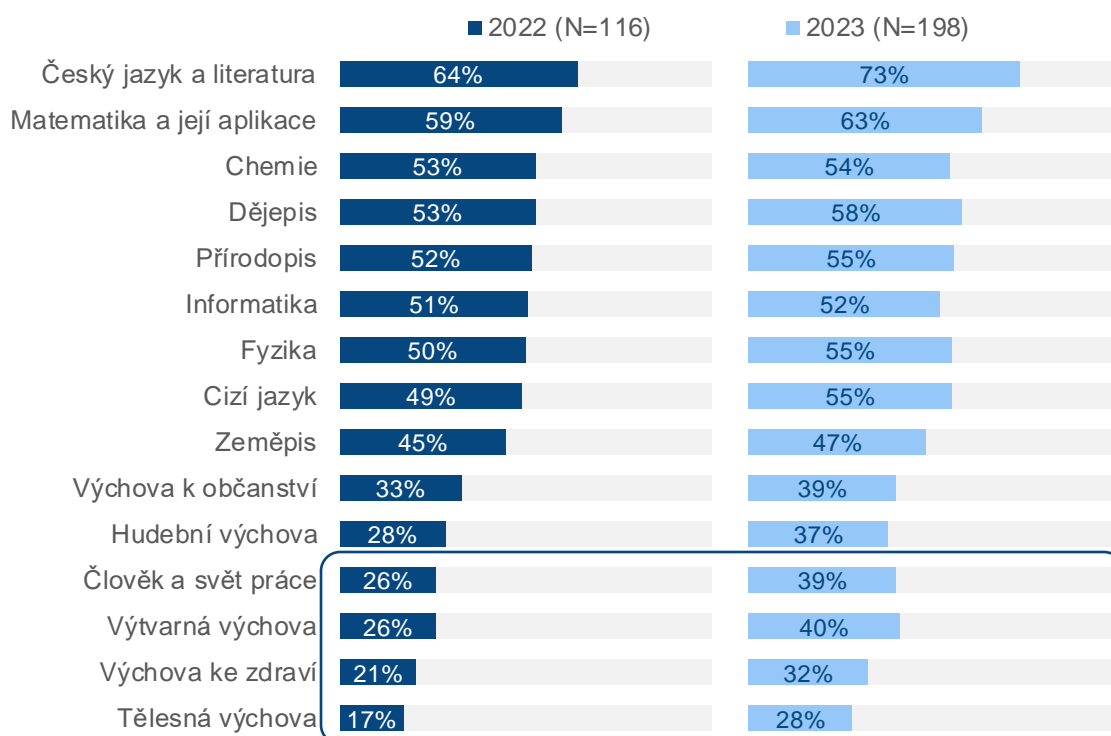
Z dat lze vyčíst **zvýšení poptávky po podpoře na všech úrovních**, nejvíce pak u podpory pro druhostupňové učitele (o 5 p. b.). Shodně o 2 p. b. narostla poptávka u podpory pro prvostupňové učitele a učitele na gymnáziu.

Učitelé/učitelky jakých předmětů by potřebovali podporu v oblasti dovedností rozvoje digitálních kompetencí žáků?

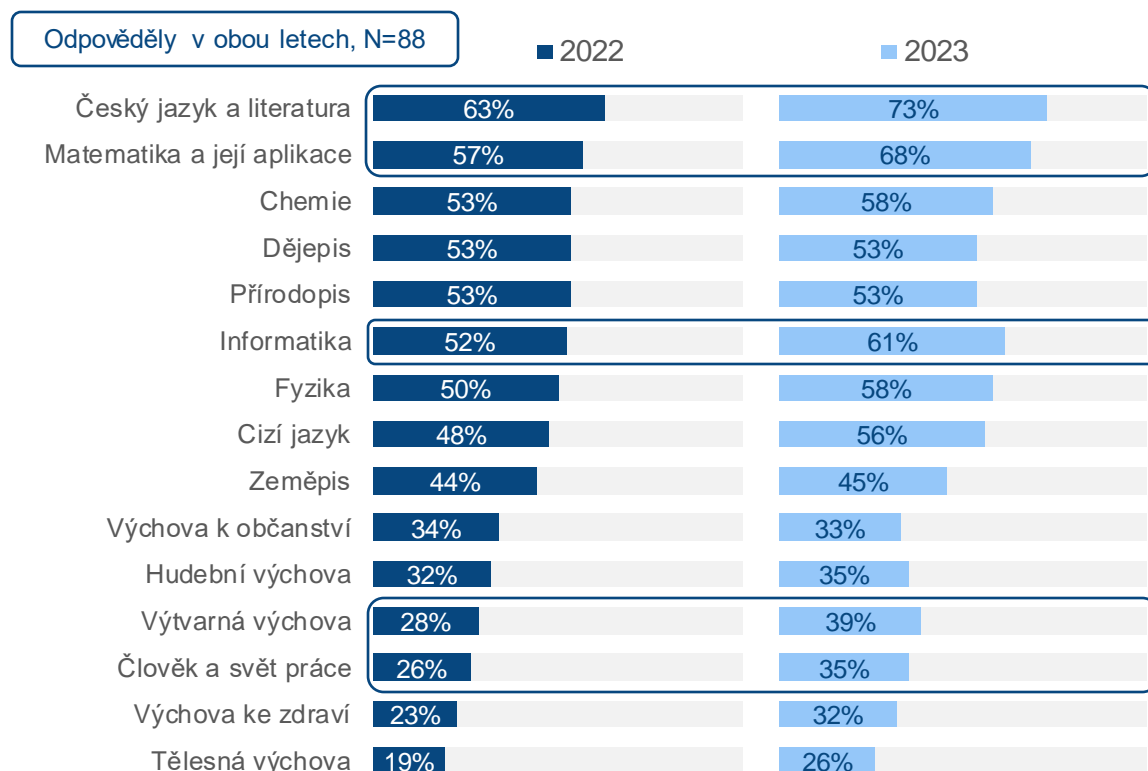
V roce 2023 je u základních škol obecně větší poptávka po podpoře ke konkrétním předmětům než v roce 2022. Rozložení poptávky mezi jednotlivými předměty je nicméně mezi lety, až na výjimky, podobné. Větší rozdíly lze identifikovat u předmětů výtvarná výchova (rozdíl 15 p. b.), člověk a svět práce (rozdíl 14 p. b.), výchova ke zdraví a tělesná výchova (rozdíl shodně 11 p. b.).

Potřeba podpory na základních školách

Při pohledu na základní školy, které na otázku odpověděly v obou letech, si lze všimnout, že také meziročně narostla poptávka po podpoře pro výuku výchov, avšak ne tak razantně. U výtvarné výchovy o 10 p. b., u výchovy ke zdraví a předmětu člověk a svět práce o 9 p. b. a u tělesné výchovy přibližně o 7 p. b.

Nárůst poptávky u výchov byl u těchto škol srovnatelný s nárůstem poptávky u obecně více poptávané matematiky (o 11 p. b.) a českého jazyka a literatury (o 10 p. b.). Větší nárůst poptávky se u těchto škol konal také v informatice (o 9 p. b.).

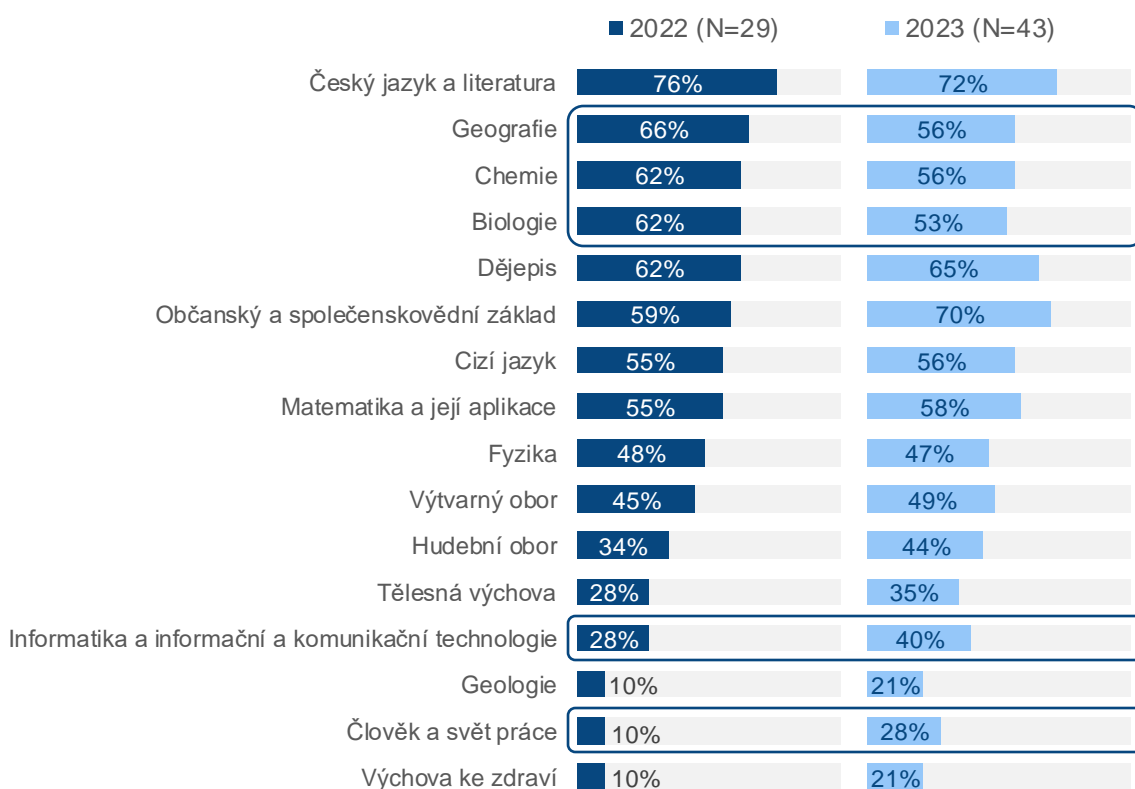

Učitelé/učitelky jakých předmětů by potřebovali podporu v oblasti dovedností rozvoje digitálních kompetencí žáků?

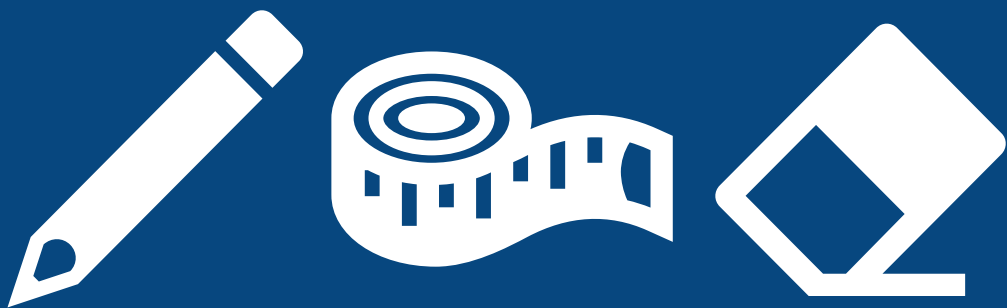
Poptávka zástupců gymnázií po podpoře v jednotlivých předmětech se meziročně liší více než u základních škol. Výsledky pro gymnázia je však nutné vnímat s obezřetností, jelikož je v obou letech relativně malý počet odpovědí.

Poptávka meziročně **klesla** u předmětů, které v roce 2022 byly poptávané nejvíce, tedy např. geografie (o 10 p. b.), biologie (o 9 p. b.) a chemie (o 6 p. b.). Naopak výraznější **nárůst** poptávky proběhl u předmětu člověk a svět práce (o 18 p. b.) a u informatiky (o 12 p. b.).

Potřeba podpory na gymnáziích

Proces úpravy ŠVP

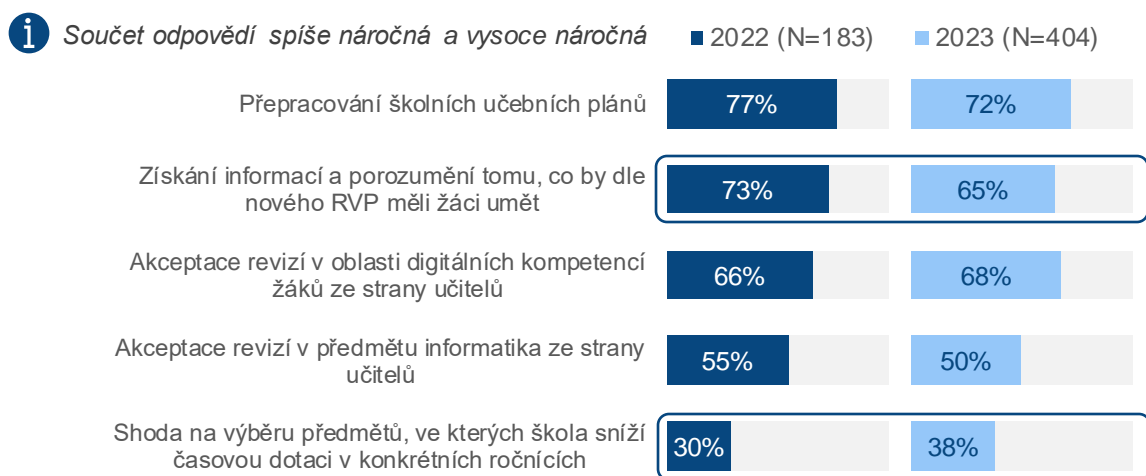

Zkuste, prosím, vyjádřit náročnost přípravy na změnu výuky podle revidovaného ŠVP ve vaší škole.

V roce 2022 i 2023 bylo z činností souvisejících s přípravou na změnu školního vzdělávacího plánu jako **nejnáročnější** hodnoceno **přepřerování školních učebních plánů**, které jako náročné v obou letech hodnotily přibližně tři čtvrtiny škol. Víceméně zachováno bylo meziročně pořadí vnímané náročnosti jednotlivých činností.

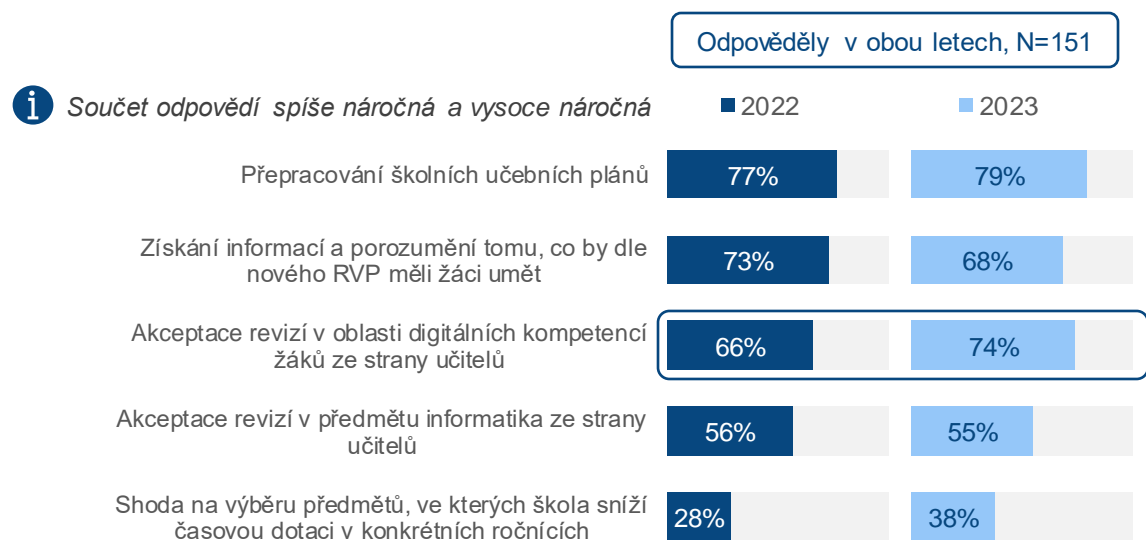
Nejvyšší meziroční nárůst vnímané náročnosti byl zaznamenán u shody na výběru předmětů, u kterých bude snížena časová dotace (o 9 p. b.), nicméně stále se jedná o činnost s nejnižší vnímanou náročností. Mírný nárůst náročnosti byl vnímán i u akceptace revizí v oblasti digitálních kompetencí žáků ze strany učitelů (o 2 p. b.).

U všech ostatních činností podíl škol, které je vnímaly jako náročné, meziročně klesl. Největší takový pokles nastal u získání informací a porozumění tomu, co by žáci měli umět (o 8 p. b.).

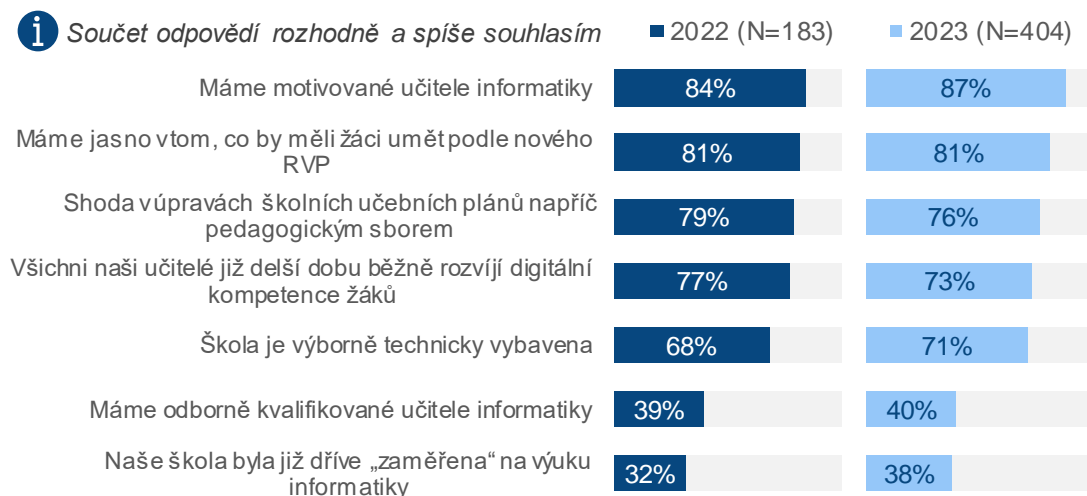
Pohled na odpovědi škol, které tuto otázku vyplnily v obou letech, je o něco méně optimistický. Největší nárůst vnímané náročnosti byl zaznamenán u akceptace revizí v oblasti digitálních kompetencí (o 9 p. b.). Přepřerování školních učebních plánů hodnotí zástupci těchto škol meziročně také jako náročnější (o 2 p. b.).

Menší pokles vnímané náročnosti je u akceptace revizí v předmětu informatika ze strany učitelů (o 1 p. b.) a u získání informací a porozumění tomu, co by žáci měli dle nového RVP umět (o 5 p. b.).

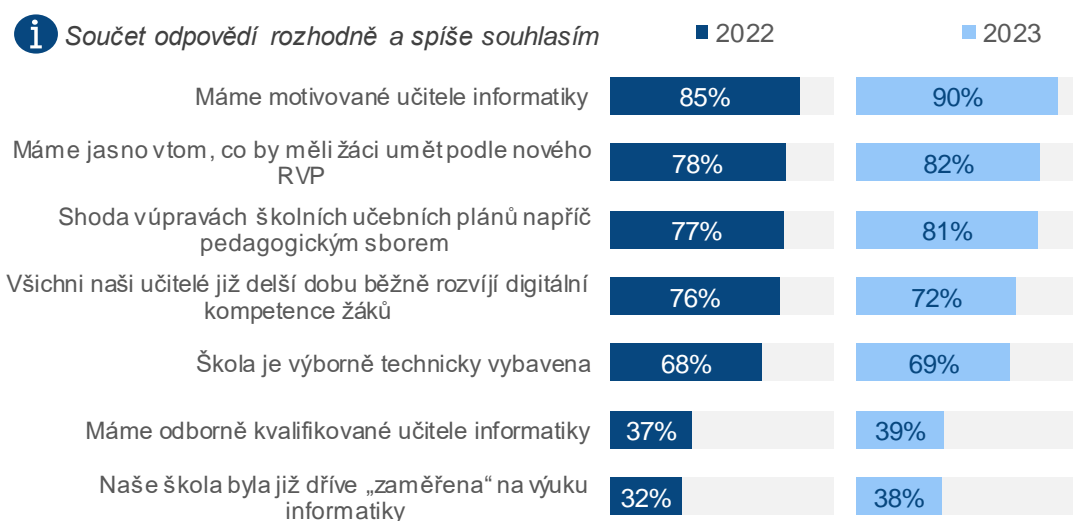
V jaké oblasti se cítíte být jako škola nejlépe připraveni na výuku podle revidovaného ŠVP? Co byste zařadili mezi své silné stránky?

Silné stránky jsou meziročně zástupci škol vnímány velmi podobně. Největší nárůst zaznamenáváme u položky *naše škola byla již dříve zaměřena na výuku informatiky* (6 p. b.). U ostatních položek je zaznamenaný nárůst či pokles malý, max. 4 p. b.

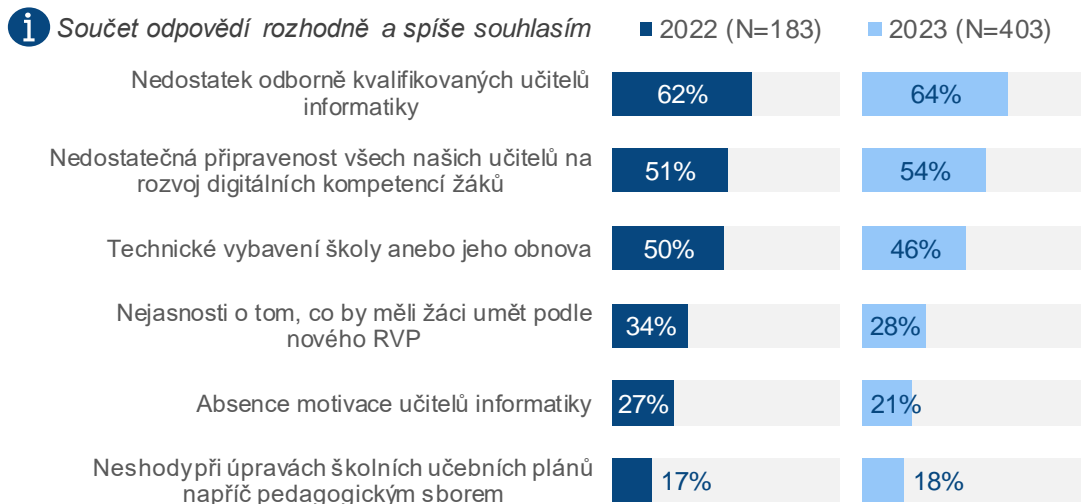
Zástupci škol, kteří na tuto otázku odpověděli v obou letech, vnímají největší nárůst shodně u položek *máme motivované učitele informatiky* a *naše škola byla již dříve „zaměřena“ na výuku informatiky* (o 5 p. b.). Oproti zástupcům ostatních škol častěji vnímali shodu v úpravách školních učebních plánů (o 3 p. b.).

Odpověděly v obou letech, N=151

Co naopak může být v souvislosti s výukou podle revidovaného ŠVP potenciální slabinou vaší školy?

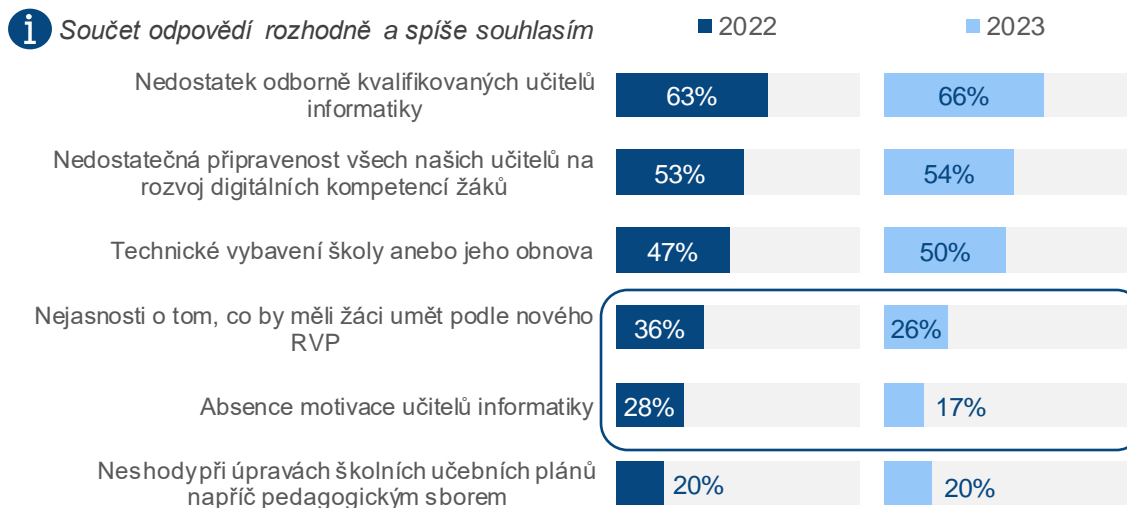
Rozložení vnímaných slabin na školách je meziročně stejné, přičemž v roce 2022 i v roce 2023 je nejčastěji vnímanou slabinou škol, se kterou se v obou letech ztotožnily (rozhodně nebo spíše souhlasily) více než tři pětiny škol, nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů informatiky. Více než polovina škol pak vnímala nedostatečnou připravenost učitelů na rozvoj digitálních kompetencí žáků.

Nejméně často školy vnímaly neshody při úpravách školních vzdělávacích plánů napříč pedagogickým sborem, kde s položkou souhlasilo pouze o něco méně než jedna pětina škol. Kolem pětiny škol pak souhlasilo také s tím, že jejich učitelé informatiky postrádají motivaci.

Školy, které na tuto otázku odpověděly v obou letech, vnímají výrazný pokles u absence motivace učitelů informatiky (o 11 p. b.) a v nejasnostech o tom, co by měli žáci umět podle nového RVP (o 10 p. b.). Lze si také oproti celkovému pohledu všimnout mírného nárůstu problematickejšího technického vybavení školy a jeho obnovy (o 3 p. b.).

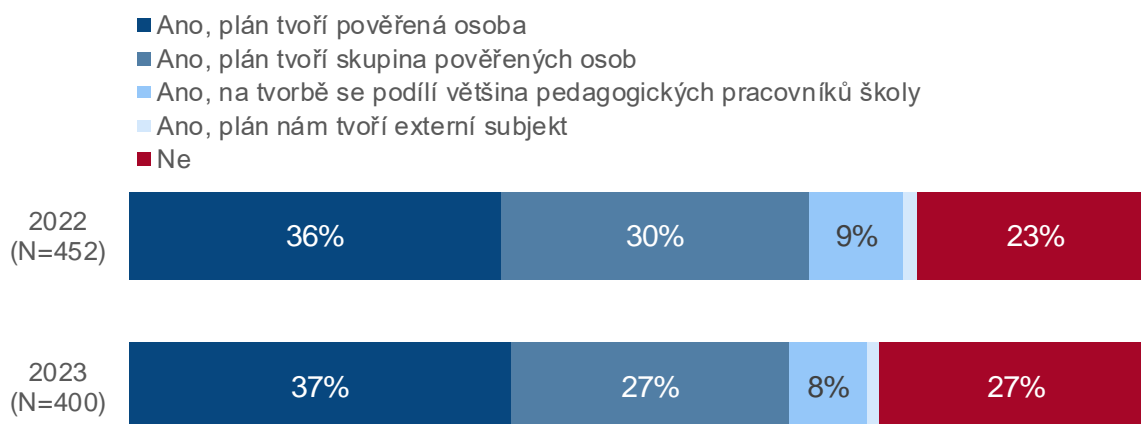
Odpověděly v obou letech, N=151

Máte plán rozvoje školy v digitální oblasti (ICT plán)?

Školy v roce 2023 ve srovnání s rokem 2022 ve vyšší míře neodpověděly na tuto otázku (nárůst z 5 % na 16 %).

Z těch škol, které na otázku odpověděly, zhruba tři čtvrtiny škol mají plán rozvoje školy v digitální oblasti a posun od roku 2022 nenastal. Z těch škol, které plán rozvoje v digitální oblasti mají, je nejčastěji tvořen pověřenou osobou nebo skupinou pověřených osob. Na méně než desetinu škol se na tvorbě podílí většina pedagogických pracovníků školy. Externí pomoc využívá naprosté minimum škol.

Výsledky pro školy, které na otázku odpověděly v obou letech, se liší jen zanedbatelně.

Pozn.:

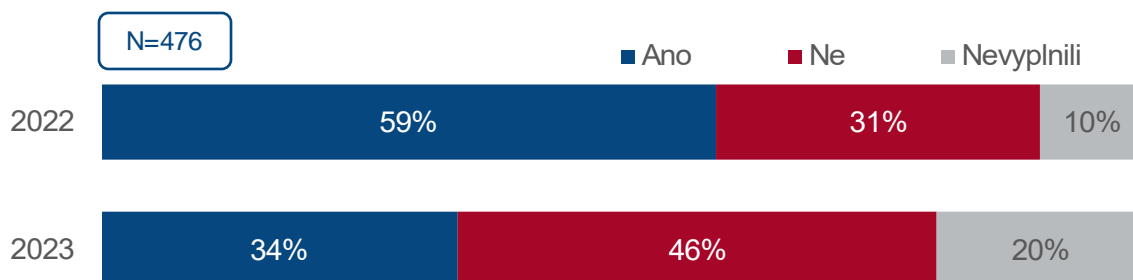
Na základě odpovědí škol, které tuto otázku vyplnily, nelze jednoznačně tvrdit, k jakým změnám došlo. Téměř polovina škol, která nyní (v roce 2023) vyplnila, že plán rozvoje školy v digitální oblasti nemají (odpověď Ne), v roce 2022 uvedla, že plán rozvoje tvoří (odpověď Ano). Dalo by se předpokládat, že podíl škol s vytvořeným plánem rozvoje škol v digitální oblasti by měl meziročně vzrůst a neměla by nastat situace, kdy škola tvrdí, že plán rozvoje v roce 2022 má, a následně rok nato uvádí, že plán vytvořený nemá.

Potřeby škol

Plánujete nebo potřebujete využít naši podporu pro zavádění a výuku dle revidovaných ŠVP?

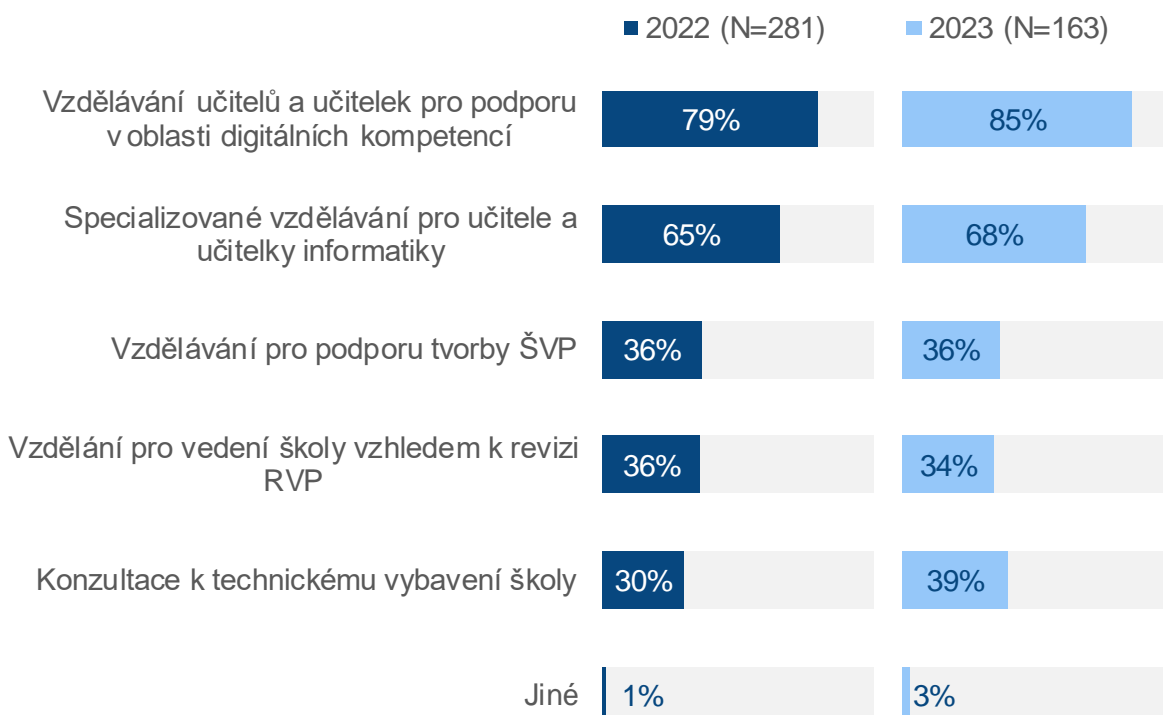
Podporu NPI ČR pro zavádění a výuku dle zrevidovaných ŠVP v roce 2022 plánovalo nebo potřebovalo 59 % škol. V roce 2023 ale poklesla poptávka škol a podporu plánuje nebo potřebuje třetina škol. K otázce se vyjádřilo méně škol než v předchozím šetření.

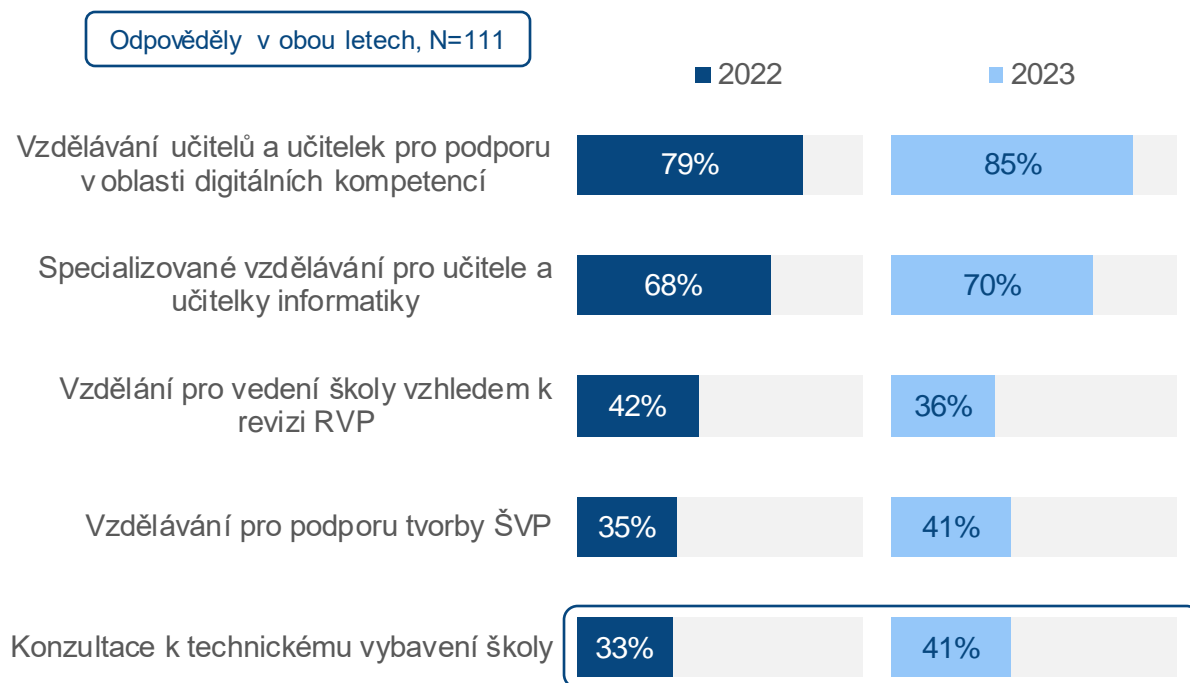
V jakých tématech byste potřebovali/uvítali podporu?
Jen ti, kteří by potřebovali/uvítali podporu. Možnost více odpovědí.

V roce 2022 i 2023 školy deklarovaly zejména potřebu vzdělávání učitelů a učitelek pro podporu v oblasti digitálních kompetencí a specializované vzdělávání pro učitele a učitelky informatiky.

Ve struktuře poptávaných témat pro potřebnou podporu se v roce 2023 ve srovnání s rokem 2022 zvýšila poptávka po konzultacích k technickému vybavení školy a vzdělávání učitelů a učitelek pro podporu v oblasti digitálních kompetencí.

Pohled na školy, které na tuto otázku odpověděly v obou letech, ukazuje největší nárůst potřeby konzultací k technickému vybavení školy (o 8 p. b.) a vzdělávání pro podporu tvorby ŠVP (o 6 p. b.). Pokles potřeby deklarují zástupci škol u vzdělávání pro vedení školy vzhledem k revizi RVP.

Jaké formy podpory/vzdělávání byste ze strany NPI ČR uvítali?

Jen ti, kteří by potřebovali/uvítali podporu. Možnost více odpovědí.

Podíl škol, které by uvítaly nebo potřebovaly podporu ze strany NPI ČR, poklesl a částečně se proměnila struktura požadované podpory. I nadále mají školy zájem především o **on-line vzdělávání v krátkém formátu** a **videomateriály s metodikami nebo inspiracemi do výuky**. Nejméně populární jsou v roce 2022 i 2023 souvislé kurzy realizované v průběhu několika týdnů, podcasty s inspirativními osobami a setkávání v krajském centru.

Ve struktuře nabízené podpory v roce 2023 je **větší zájem o osobnosti, které nám předají inspiraci a vzdělávání v kratších časových úsecích**. Naopak klesá zájem o články s inspiracemi do výuky.

Školy, které na tuto otázku odpověděly v obou letech, meziročně více preferují on-line vzdělávání v krátkém formátu (o 8 p. b.) a je pro ně tak v roce 2023 nejoblíbenější formou podpory. Preference ale také rostly u dříve méně oblíbeného vzdělávání v kratších časových úsecích (o 12 p. b.) a u osobností, které mohou školy inspirovat (11 p. b.). Preference klesly jen u jedné formy podpory, a to u záznamů webinářů (o 5 p. b.).

